

Verkenning Anders organiseren in het po

Schoolbesturen die samen in de regio personeelstekorten willen aanpakken, hadden in het voorjaar van 2020 de mogelijkheid hiervoor subsidie aan te vragen. De financiering van deze subsidie vindt plaats vanuit de subsidieregeling Regionale Aanpak Personeelstekorten (RAP). Het doel van deze RAP-regeling is dat je als bestuur, school en lerarenopleiding op regionaal niveau gezamenlijk oplossingen zoekt voor knelpunten op de arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel. In totaal zijn er 42 RAP-aanvragen vanuit het primair onderwijs toegekend. 28 RAP-aanvragen hebben in hun plannen activiteiten opgenomen voor het thema 'Anders organiseren en innovatieve ideeën'. Dit is één van de actielijnen binnen de landelijke aanpak van het lerarentekort.

In deze factsheet staat een overzicht van de aanvragen die binnen het thema Anders organiseren zijn toegekend.

Vormen van anders organiseren

Om het personeelstekort in het onderwijs aan te pakken, kunnen scholen hun onderwijs anders organiseren. Dat kan op verschillende manieren (figuur 1).

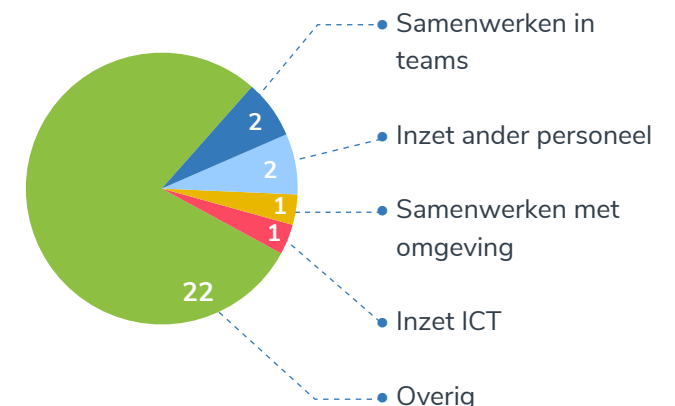
Voor elke subsidieaanvraag is een plan van aanpak ingediend. Van de activiteiten in deze plannen om het onderwijs anders te organiseren en daarmee het personeelstekort regionaal tegen te gaan behoort het merendeel van de activiteiten tot de categorie

'overig'. Die activiteiten zijn bijvoorbeeld gericht op doorlopende leerlijnen en flexibilisering van de onderwijstijd:

Figuur 1. Vormen van anders organiseren

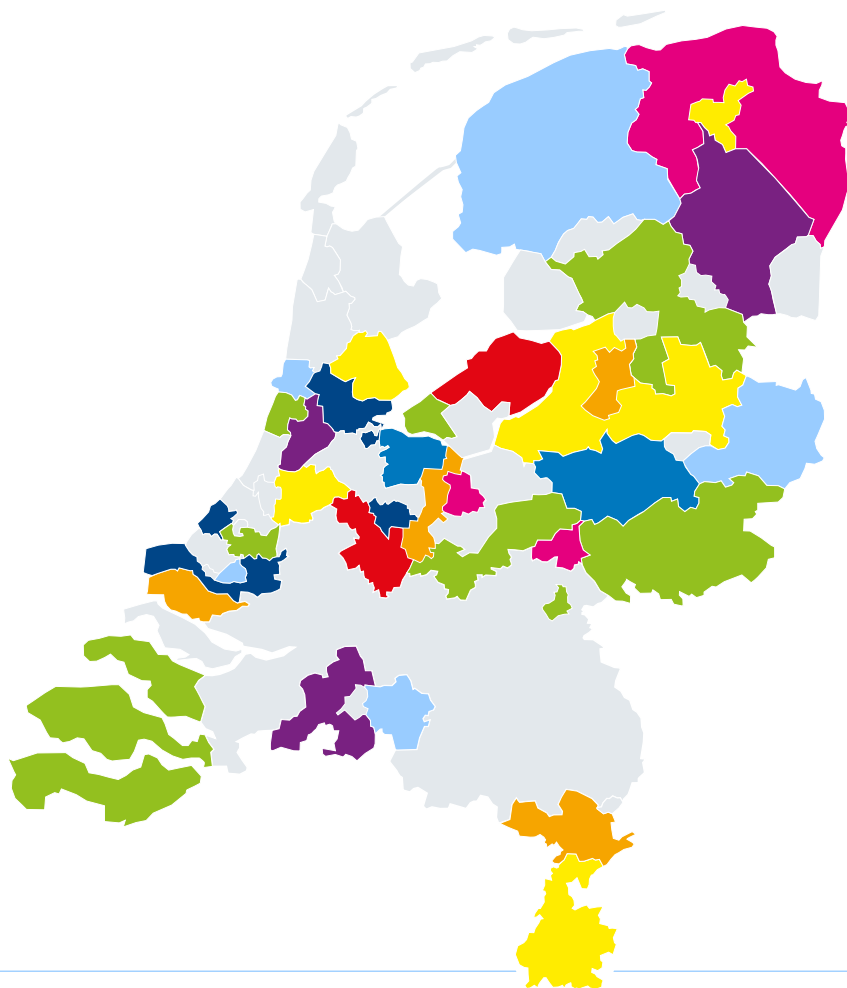

Aantal RAP-aanvragen Anders organiseren naar categorie

Regio's die aan de slag zijn met anders organiseren van het onderwijs

 De volgende RAP-regio's hebben in hun activiteiten een vorm van anders organiseren opgenomen.

Aan de slag met anders organiseren

Veel activiteiten waar de regio's mee aan de slag zijn richten zich op het delen van kennis, pilots en op het faciliteren van innovatie. Hieronder staat een overzicht van de activiteiten die het meest zijn genoemd.

Kennisdelen

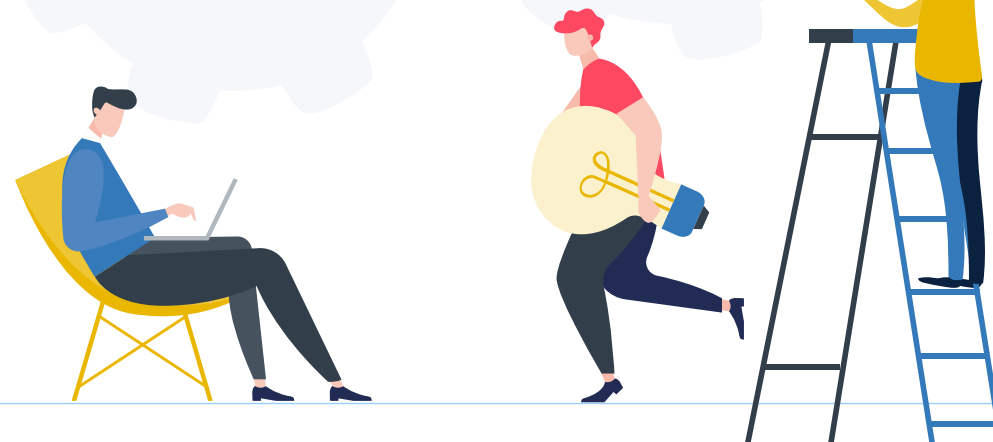
- Kennisdeling
- Inspiratiebijeenkomsten
- Netwerken
- Uitwisseling scholen
- Kerngroep leraren
- Inventarisatie inspirerende voorbeelden

Pilots

- Proeftuinen
- Innovatiewerkplaats
- Activiteitengids (bij lokale organisaties)

Faciliteren van innovatie

- Innovatiefonds
- 'Vissen uit eigen vijver'
- Herijking vervangingsbeleid
- Innovatie functiebouwwerk

Uitgelicht

Voor de verkenning zijn vijf regio's geselecteerd met interessante en concrete plannen voor anders organiseren.

Zwolle, Kop van Overijssel en Veluwe Salland

RAP-regio 20001, 20002 en 20003

Thema: Onderwijs van de toekomst

Inhoud: Bestuurders en onderwijsinstellingen vormen een gezamenlijke visie op de toekomst van het onderwijs. Innovatieve ideeën worden in de schoolpraktijk getoetst in proeftuinen. Kennis die hier uit voortkomt delen de besturen en scholen in het netwerk.

Doel: Het doel van de aanpak is om als bestuurders en onderwijsinstellingen een gezamenlijke visie te vormen op toekomst van het onderwijs. Zo kan men met elkaar interventies inzetten om hiermee beweging in de regio verder op gang te brengen. De verwachting is dat dit een positieve uitwerking heeft op meer gedifferentieerde rollen en functies in het onderwijs. Hierdoor zal de vraag naar professionals veranderen, denk aan vooropleiding of (opleidings) achtergrond.

Invloed op:

- Organisatie en HR (onder andere inzet van ander personeel en functiehuis)
- Onderwijskundige visie

Twente

RAP-regio 20046

Thema: Leidinggeven aan veranderde organisaties

Inhoud: Scholen en besturen participeren in het Kennisnetwerk Lerende Leraren (16 besturen, ROC, het regionale mobiliteitscentrum en Saxion Enschede). Met het Kennisnetwerk Lerende Leraren is in Twente een infrastructuur gerealiseerd voor duurzame professionalisering. Daarin werken alle onderwijssectoren en andere betrokken organisaties in de regio samen. Uitwisseling en samenwerking tussen verschillende onderwijsprofessionals vindt plaats in open netwerken met het oog op onderwijsinnovatie. Leraren, lerarenopleiders, onderzoekers, inhoudelijk experts, onderwijsondersteuners en studenten kunnen deelnemen aan zo'n open netwerk.

Tegelijkertijd functioneert het kennisnetwerk als 'netwerk van bestaande netwerken', zodat professionals een platform hebben waarop ze elkaar kunnen vinden. Afhankelijk van het thema, zijn verschillende onderwijsprofessionals, zoals schoolleiders en teacher leaders, projectmatig bij het netwerk betrokken. Het gaat dus om een bestaand netwerk, dat aanvragen doet voor projecten die de regio verder kunnen brengen. RAL en RAP zijn hier voorbeelden van.

Het netwerk deelt opbrengsten met de regio. Van groot belang is dat vooral schooldirecteuren aanhaken en betrokken blijven. Zo kunnen nieuwe initiatieven op schoolniveau voortbouwen op opgedane kennis en ervaring in de regio.

Doel: Het doel van de aanpak is om het beroep aantrekkelijker en diverser te maken en op die manier bij te dragen aan het lerarentekort.

Invloed op:

- HR
- Leiderschap

Lelystad-Dronten

RAP-regio 20003

Thema: Programma voor 'de vijfde schooldag'

Inhoud: Kunstenaars, technici, ambtenaren, duurzaamheidsexperts: dit zijn allemaal vakspecialisten die een dag of meerdere dagen per week voor de klas willen staan. Veel van deze specialisten verzorgen nu al workshops op scholen. Maar een hele dag voor de klas staan met een passend programma vraagt andere capaciteiten van deze specialisten. Samen

met de lerarenopleidingen wordt een **bijscholings-traject** opgezet om de geïnteresseerden klaar te stomen voor een hele dag of een dagdeel lesgeven. Dit wordt gerealiseerd binnen de wettelijke eisen voor onderwijstijd.

Doel: Het doel van de aanpak is om het beroep aantrekkelijker te maken voor vakspecialisten die geen onderwijs gerelateerde achtergrond hebben. Met deze aanpak kan bovendien een bijscholings-traject voor andere geïnteresseerde vakspecialisten worden vormgegeven. Zo kan het aantal niet-leraren dat een dag voor de klas staat, toenemen.

Invloed op:

- Ontwikkeling vakspecialisten

Schiedam/Vlaardingen

RAP-regio 20044

Thema: Behoud eigen personeel

Inhoud: Medewerkers krijgen ruimte om zelf pilots vorm te geven om zich voor te bereiden op de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen in 2032. Onder begeleiding van een externe partij kunnen ze experimenteren met nieuwe aanpakken, zoals:

- Lesgeven aan meerdere klassen, waarbij de leerkracht specifieke taken heeft en ondersteund wordt door twee leerkrachtondersteuners.
- Creëren van ruimte door de inzet van vakspecialisten, zoals een muziekdocent, leerkracht Engels of handvaardigheid.
- Doorzetten van online lesgeven.

Doel: Het vak van leerkracht aantrekkelijker maken en behoud van eigen personeel

Invloed op:

- Organisatie en HR (onder andere functiehuis)
- Ontwikkeling leerkrachten

Midden-Limburg

RAP-regio 20031

iXperium Roermond: Experimenteren met ICT-toepassingen voor het onderwijs

Inhoud: iXperium Roermond biedt **inspiratie-programma's** aan voor leraren van basisscholen en studenten van de Nieuwste Pabo. Met deze programma's maken leraren op een laagdrempelige manier kennis met iXperium Roermond en de **mogelijkheden van ICT-toepassingen** voor het onderwijs. In iXperium Roermond is sprake van

'The internet of things'. Dat wil zeggen dat de aanwezige apparatuur met elkaar kan communiceren en kan worden geprogrammeerd. iXperium Roermond is opgericht in samenwerking met iXperium/Centre of Expertise Leren met ict (HAN), Stichting Swalm & Roer, de Nieuwste Pabo en gemeente Roermond.

Doel: Het doel van de aanpak is iXperium te verbreden naar alle besturen en scholen in RAP-regio Midden-Limburg. Zo kunnen de kwaliteiten van leerkrachten in de regio worden versterkt en uitval van leerkrachten worden voorkomen.

Invloed op:

- Ontwikkeling leerkrachten

